

Minder fusies en overnames accountantskantoren in 2012

Arjen Schutte

Het aantal fusies en overnames daalt in 2012 naar verwachting ten opzichte van 2011. In 2012 zijn tot nu toe nog maar weinig transacties bekendgemaakt; vorig jaar stond de teller op deze datum veel hoger. Voor de langere termijn verwacht Arjen Schutte van Full Finance Consultants een toename van fusies en overnames in accountancy.

In 2011 zijn er meer transacties gesloten dan in 2010: 57 in 2011 ten opzichte van 23 in 2010. Dat Full Finance voor 2012 weer een daling verwacht, is enerzijds gebaseerd op het aantal bekend zijnde transacties per begin februari (13

ten opzichte van 20 per einde januari 2011) en anderzijds door de signalen uit de markt. Hoewel kantoren vaak uitspreken op zoek te zijn naar overnamekandidaten, is men kritischer op de portefeuille, de kwaliteit ervan en is men

wat minder positief over de toekomst van de accountancybranche.

Transacties uit 2011

Het overzicht van de transacties uit 2011 (zie kaders) is samengesteld aan de hand van de berichten uit de media en de informatie die is verkregen via de door Full Finance begeleide transacties. Enkele kantoren zijn niet bij naam genoemd, omdat er geen ruchtbaarheid

Fusies in 2011

- GIBO Groep met Flynth adviseurs en accountants BV tot Flynth
  - Westerveld en Vossers Accountants Belastingadviseurs en Nass Accountants (Duiven) en Dijkman & Middelwijk Federatie-belastingadviseurs (Duiven) tot Westerveld en Vossers Accountants Belastingadviseurs
  - AAC Accountants & Adviseurs (Delft) en Ruitenburg accountants & adviseurs (Maassluis) tot Ruitenburg accountants & adviseurs
  - Avivos Accountants en Belastingadviseurs (Arnhem), Fortuin Belastingadviseurs en Heijselaar Accountants tot De Zorgaccountants
  - Ring Accountants (Woudenberg) en ROZA (Amersfoort, Opheusden, Gorinchem, Veenendaal) tot ROZA
  - Kuperus & de Bruin (Sneek) met Terpstra Accountants (Sneek) tot Finx Accountants
  - Hamilton Accountants (met Hoesel / de Blaey Accountants en Belastingadviseurs tot Hoesel / de Blaey Accountants en Belastingadviseurs
  - NBC/Van Roemburg & Partners (Volendam) en Blok en de Groot Accountants & Adviseurs (Amsterdam) tot NBC/Van Roemburg & Partners
  - GoesDeen Accountants en Belastingadviseurs (Heemstede, Zwaagdijk) en Omnyacc de Noord & Partners Accountants en Belastingadviseurs (Wervershoof, Enkhuizen) tot Omnyacc GoesDeen
  - EFC Franchise Accountants & Adviseurs (Rotterdam) en Bos & Partners Accountants en Adviseurs (Ede) tot Bos & Partners EFC (inmiddels B&P Accountants & Advies)
  - BGH Accountants & Adviseurs (Nijmegen, Uden en Schijndel) met ZNAB Accountants & Belastingadviseurs (Sint Oedenrode) tot BGH Accountants & Adviseurs
  - Blaak & Breederveld Accountants (Naaldwijk) en Acclevisie Registeraccountants (Rotterdam) tot Blaak & Breederveld Accountants
  - Baker Tilly Berk en Accinterra (Capelle aan den IJssel) tot Baker Tilly Berk
  - Mastenbroek & Partners accountants (Rotterdam) en Adviseurs en Hak + Baak (Sliedrecht) Hak + Baak
  - Gerards Accountants (Roermond) en Marc Loefen tot Gerards & Loefen
  - Accountantskantoor A.A. van der Staal (Terneuzen) en ESJ Accountants & Belastingadviseurs tot ESJ Accountants & Belastingadviseurs
  - Reijer Hekelaar Associates (Naarden) en Stolp & Fennis (Almere) tot Pyxis
  - SH&P Accountants en Belastingadviseurs (Leidschendam) met ABIN accountants en belastingadviseurs (Noordwijk) tot ABIN accountants en belastingadviseurs
  - RSM Niehe Lancée en RSM Kooij + Partners tot RSM Niehe Lancée Kooij
  - Van der Laak Registeraccountants BV (Heemskerk) en P&L Groep Accountancy (IJmuiden) en SmitKoch (IJmuiden) tot Gewoon Accountants
  - Accountantskantoor in Limburg met accountantskantoor in Limburg
- Samenwerking*
- Wernsen Accountants/ adviseurs (Hoevelaken) met Dieleman & Schipper accountants & fiscalisten (Sliedrecht, Barneveld, Yerseke)
  - Hermans Accountants & Belastingadviseurs (Tilburg) sluit zich aan bij NBC Nederland
  - GBA Accountants ('s-Gravenhage) met Lodder & Co tot Lodder-GBA

aan is gegeven en er geen toestemming voor vermelding is verkregen.

Argumenten voor fusie of overname

Het belangrijkste argument om een kantoor over te nemen, is het realiseren van schaalvergroting op het gebied van huisvesting en het verbeteren van het (regionaal) marktaandeel. De meeste kopers zijn strategische partijen. Het aantal management buy outs en management buy ins is beperkt, mede omdat het voor deze personen vaak moeilijk is om de financiering rond te krijgen. Over het algemeen betalen strategische partijen een groot deel van de overnamesom met eigen geld, waardoor zij slechts beperkt last hebben van het strengere beleid rondom financiering door banken.

De vermelde fusies zijn soms gelijkwaardige samensmeltingen, maar vaker hebben zij het karakter van een overname. Bij gelijkwaardige fusies verkrijgen de oud-vennoten meestal een gelijk deel in

‘Kantoren spreken vaak uit overnamekandidaten te zoeken, maar zij kijken wel beduidend kritischer naar de kwaliteit van de portefeuille dan voorheen.’

het nieuwe kantoor. De redenen voor een dergelijke fusie zijn doorgaans: het verbeteren van de slagkracht in de markt en het realiseren van schaalvoordelen (bijvoorbeeld op het gebied van WTA). Bij de fusies die het karakter hebben van een overname, is het grote kantoor bijna altijd de dominante partij: dat heeft zo zijn gevolgen voor de naamgeving, de te voeren strategie, de ICT-systemen en niet te vergeten de cultuur. De aanleiding voor een fusie is bij de kleinere partij vaak het ontbreken van opvolging van een vennoot die met pensioen gaat. De vennoten die wel doorgaan willen het aandeel meestal niet overnemen en interne opvolgers (vennotabele accountants die het aandeel willen en kunnen overnemen) zijn moeilijk te vinden. De combinatie van het oplossen van het opvolgingspro-

Overnames in 2011

- Nicolai & Tabak accountants en adviseurs (Groningen, Drachten en Hurderyp) door accon avm adviseurs en accountants;
- Gedeelte van vestiging Aalsmeer van Deloitte door accon avm adviseurs en accountants
- Vestiging Terneuzen van Mazars door DRV Accountants en Belastingadviseurs
- Pleiter & Tulen Accountants (Barneveld) door Ten Kate & Huizinga accountants + belastingadviseurs
- Van Haare de Bont & Partners (Mill) door Countus accountants + adviseurs
- Accountantskantoor Kwakman (Enschede) door de heer Van Ommen (toetreding), nu: Kwakman en Van Ommen accountancy en belastingadvies
- Accountantskantoor Van Bruggen BV (Kampen) door Baker Tilly Berk BV
- ZR Accountants en Adviseurs door accon avm adviseurs en accountants
- Account Service Holland (Nootdorp) door Kab accountants & belastingadviseurs
- VL Administraties door Hermans Accountants & Belastingadviseurs (Tilburg)
- Accountantskantoor Van Meerveld (Amersfoort) door Accountants + Adviesgroep Los (Amersfoort)
- Dol accountants & adviseurs (Wolvega) door Aarnink Accountants + Adviseurs (Raalte)
- KCO-PHAROS (Roermond) door Koenen en Co Corporate Finance
- Taxpat (Amsterdam) door Grant Thornton
- EquaTerra (De Meern) door KPMG
- Overname Loek Accountants (Hoorn) door Commandeur Accountants & Adviseurs (Medemblik)
- RSW Accountants en Belastingadviseurs (Amstelveen) door Bos & Partners EFC (Ede) (inmiddels: B&P Accountants & Advies)
- Van 't Verlaat & De Rooij accountants & belastingadviseurs (Hardinxveld-Giessendam) door ROZA;
- De Boer (Almere) B.V. (MBO) door medewerker;
- FABO B.V. (Amsterdam) door Accountabilities B.V. (Amsterdam)
- Accountantskantoor Oost (Huizen) door Castelein & Basmaci (Huizen)
- Accountantskantoor Van Zwiene B.V. (Krimpen aan den IJssel) door Rosenberg Van der Does & Partners (Reeuwijk en Utrecht)
- 50%-participatie in Bron Registeraccountants door Mazars
- Participatie YKV accountants & adviseurs (Alphen aan den Rijn en Capelle aan den IJssel) door Zirkzee Groep
- Administratiekantoor uit de provincie Gelderland door accountantskantoor provincie uit de provincie Utrecht
- Administratiekantoor uit de provincie Utrecht door accountantskantoor uit de provincie Utrecht
- Administratiekantoor uit de provincie Utrecht door accountantskantoor uit de provincie Utrecht
- Meijer & Partners (Goes) door Baker Tilly Berk
- Proxyon (Ede) door PwC
- TruEconomy Consulting door PwC
- Van Herwaarden Accountants en Belastingadviseurs (Kerkdriel) door Edwin Weijgerz en John van de Ven (MBI)
- Accountantskantoor uit Gelderland door accountantskantoor met diverse vestigingen in Gelderland en Utrecht
- MBO accountantskantoor uit de provincies Overijssel en Gelderland door het zittende management

Fusies in 2012

- Schaap & Spaans Accountants-Adviseurs B.V. (Rijswijk) door BoekestijnKester en Partners (Rijswijk) tot BoekestijnKester en Partners
- Afsplitsing van A&D accountants en belastingadviseurs (Heerlen) met Baat accountants en fiscalisten tot Baat accountants en fiscalisten
- Heuskes & Van der Heijde (Maas-tricht) en Koenen en Co Accountants Belastingadviseurs tot Koenen en Co Accountants Belastingadviseurs
- CONTOUR Accountants met Berbers en Klerkx Accountants tot CONTOUR Accountants
- ATD Accountants & Belastingadviseurs (Breda, Ede) en CapsNobel (Bergen en op Zoom) en S & P Accountants en Adviseurs (Halsteren, Goes) en Accountantskantoor Aertsen (Goes) tot CapsNobel Accountants & Belastingadviseurs N.V.
- Schipper Accountants en ORZ Accountants & Belastingadviseurs (Made, Rijen en Zundert) (geen naamsverandering)
- Huizer van Ieperen Accountants Belastingadviseurs (Rotterdam) en Wattel & van Oord Accountants Belastingadviseurs (Capelle aan den IJssel) tot Huizer van Ieperen Accountants Belastingadviseurs
- Vorwerk & Co accountants en belastingadviseurs (Amersfoort) met fAB accountants & belastingadviseurs (Soest) tot (in de nabije toekomst) Vorwerk & Co.

bleem en het kunnen realiseren van andere voordelen (bijvoorbeeld op het gebied van vaktechniek of ICT) doen partijen dan besluiten op zoek te gaan naar een fusiepartner.

Verwachtingen langere termijn

Op de langere termijn (vanaf 2013) verwachten wij een toename van het aantal fusies en overnames. Naast de transacties die te maken hebben met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van kantooreigenaren, denken we dat het aantal fusies en samenwerkingen dat te maken heeft met de Wta en

ICT zal gaan toenemen. In de markt signaleren we dat veel Wta-kantoren zich zorgen maken om het rendement van hun controleafdeling: prijzen staan onder druk als gevolg van de toenemende concurrentie. Deze concurrentie

‘In de markt signaleren we dat veel Wta-kantoren zich zorgen maken om het rendement van hun controleafdeling.’

is ontstaan als gevolg van het (te) grote aantal kantoren met Wta-vergunning.

Kantoren signaleerden dat ze te weinig controles hadden om de afdeling rendabel te houden en deden veel pogingen om het aantal controles op te schroeven; relatief weinig kantoren besloten afscheid te nemen van deze activiteiten. Het gevolg van de dalende prijzen is dat het rendement op de wettelijke controles de laatste tijd verder is gedaald. We verwachten dat veel kantoren alsnog besluiten de wettelijke-controlewerkzaamheden af te stoten c.q. een participatie te nemen in een audit-joint venture.

ICT-investeringen

SBR en de implicaties van verregaande automatisering van het samenstel- en administratieproces zullen ook de nodige veranderingen veroorzaken. Als gevolg van de stroomlijning van de processen zijn kantoren in staat om hun producten tegen lagere kosten op de markt te brengen. Hiervoor zijn grote investeringen in ICT nodig; kantoren die deze investering kunnen uitsmeren over een grote klantengroep zullen in staat om de samenstel- en administratieve diensten tegen een lagere kostprijs aan te bieden.

Deze ontwikkeling zou de katalysator kunnen zijn voor diverse samenwerkingsvormen, zoals fusies, overnames en joint ventures. **An**

Overnames en joint ventures in 2012

Overnames

- Administratiekantoor (Overijssel) door accountantskantoor (Overijssel)
- Bluestone accountants & belastingadviseurs (Eindhoven, Weert) door Baker Tilly Berk
- Administratiekantoor Kreuk en van Diepen (Opmeer) en Commandeur Accountants & Adviseurs (Medemblik)
- Odink Administratie (Hardenberg) door Hendriksen Accountants en Adviseurs

Joint Ventures

- Marshoek (Houten) met Schaap & Van Dijk Belastingadviseurs en Accountants (Bunschoten) tot Marshoek & Schaap Belastingadviseurs BV

Drs. Arjen Schutte RAB is werkzaam bij Full•Finance Consultants B.V. Samen met drs. Fons Stortelder AA adviseert hij vennoten van accountants- administratie- en belastingadvieskantoren bij fusies en overnames.